

Een droom achterna...

Abraham en Sara gaan op weg, een onzekere toekomst tegemoet.

'Gaat dat niet een beetje ver?' vroeg Sara. 'Zomaar alles en iedereen achterlaten en niet eens precies weten waar je naartoe gaat... Hier zit onze familie, hier kennen we iedereen. Het is hier vertrouwd en veilig. Wil je dat allemaal opgeven voor een vage droom?' Ze keek Abraham aan, maar ze kende haar man goed genoeg om te weten dat zijn plan al vaststond.

'Niks vage droom!' reageerde Abraham dan ook. 'Ik wéét gewoon dat mijn toekomst ergens anders ligt. Ik zie het als een opdracht van God om een nieuwe plek te vinden waar ik samen met jou opnieuw kan beginnen. Waar we het goed zullen hebben en kinderen zullen krijgen.'

Die laatste opmerking raakte een gevoelige snaar bij Sara, want kinderen krijgen was tot nu toe nog niet gelukt. 'We moeten het maar doen,' zei ze. 'Ik ga met je mee.' Abraham keek haar aan. Wat een geweldige vrouw was ze toch!

Hij zei: 'Het is natuurlijk een hele stap om het oude vertrouwde te verlaten. Maar ik ben ervan overtuigd dat God met ons meegaat. Hij zal ons de weg wijzen.' Vol vertrouwen gingen ze op weg.

Een oeroud verhaal uit een tijd dat internet en telefoon nog niet bestonden. Niet even bellen met je familie voor wat steun, niet chatten en niet skypen om je verhaal kwijt te kunnen. Wat een onderneming! Je toekomst in een ander land zoeken, gaat mensen van nu vaak al te ver. Maar er zijn er die het doen: die hun droom achterna gaan en een hotel in Thailand beginnen of naar Peru vertrekken om in een weeshuis te werken. Ze volgen de stem van hun hart, zeggen we dan. Een uitdrukking die Abraham niet ver genoeg zou gaan: die hoorde er de stem van God in...

Genesis 12:1-5

Gespreksvragen

- ▶ Heb je een droom die je na zou willen jagen?
- ▶ Is het verhaal van Abraham en Sara te vergelijken met mensen die nu hun heil zoeken in een ver land?
- ▶ Hoeveel vertrouwen heb je nodig om zo'n grote stap te zetten?

Gebedsintentie

Heer, u roept ons om dromen waar te maken. Geef dat we uw stem horen en dat we het aandurven uw roep te volgen. Geef ons het lef om los te laten wat vertrouwd en veilig voor ons is.

'Lekker ding'

Abraham doet in de nood alsof zijn vrouw Sara zijn zus is.

Ze wilden een nieuwe toekomst opbouwen, Abraham en Sara. Maar in hun nieuwe vaderland brak hongersnood uit. Er zat niets anders op dan af te zakken naar Egypte waar altijd wel wat te eten was.

Abraham maakte zich zorgen. Sara was een mooie vrouw, dat zag iedereen. En die Egyptische mannen hadden ook ogen in hun hoofd! Stel dat ze iets met Sara wilden... Hij was wel haar wettige man, maar zo moeilijk was het vast niet om een vreemdeling te laten verdwijnen. Dat kon gevaarlijk voor hem worden! Hoe ver ga je in zo'n geval? Wat kun je van iemand vragen? Abraham ging heel ver. Hij zei dat Sara maar moest zeggen dat ze zijn zus was. Grote kans dat ze dan zelf in de harem van een Egyptenaar terecht kwam, maar anders werd het zijn dood, misschien. Sara deed het. Om Abraham te beschermen. Misschien had ze ook het gevoel dat ze geen keus had – dat het niet anders kon als ze het allebei wilden overleven.

'Lekker ding,' dachten de Egyptenaren en brachten haar naar de farao. Die wilde haar graag in zijn harem opnemen. Het verhaal gaat dat God dit te ver vond gaan – dat er vanaf die tijd een vloek op de farao en zijn hof lag. En toen de farao erachter kwam dat die mooie Sara eigenlijk de vrouw van Abraham was, liet hij ze allebei het land uitzetten. Er zijn nu eenmaal grenzen. Bepaalde dingen dóé je niet. Wil je niet! Of toch wel...? Er zijn jongeren die soms verder gaan dan ze ooit voor mogelijk hadden gehouden. Om hun vriend die in de schulden zit te helpen. Of om hun ouders te beschermen. Uit liefde. Of omdat ze geen keus hebben – tenminste, dat denken ze.

Goedbedoeld, maar niet goed. Voor niemand.

Genesis 12:10-20

Gespreksvragen

- ▶ Hoe ver kun je gaan in je drang om te overleven?
- ▶ Is Abraham te ver gegaan?
- ▶ Hadden ze het anders kunnen aanpakken? Hoe?

Gebedsintentie

Heer, soms hebben we het gevoel dat we geen keus hebben en doen we het enige dat mogelijk lijkt. Help ons zoeken naar andere uitwegen, waarbij mensen heel blijven en steeds op ons respect kunnen rekenen.

Het lot een handje helpen?

Sara schakelt haar slavin in als draagmoeder.

'Ik wil geen kids,' zegt een tante van Timo. In haar toekomstplannen past geen kind. Bij zijn andere tante is het precies andersom. Die wil graag kinderen, maar het lukt niet. Timo hoorde haar tegen zijn moeder verzuchten: 'Ja, en hoe ver ga je dan? Er is zo veel mogelijk op medisch gebied...' Uitspraken van deze tijd. Vroeger was het ondenkbaar dat je geen kinderen zou willen omdat die niet in je leven pasten. Zonder kinderen geen toekomst. Niemand die voor je kon zorgen op je oude dag. Ook de vraag hoe ver je gaat als je ze wél wilt en het niet lukt, bestond niet.

Hoewel, misschien toch... Het was een idee. Sara speelde ermee: wie weet, was het een oplossing. Het kind waar Abraham en zij zo naar verlangden, kwam maar niet. Sara betwijfelde of het wel ooit zou komen. Haar man had de moed nog niet opgegeven. Laatst had hij nog verteld dat hij op een donkere nacht omhoog had gekeken. Zo veel sterren aan de hemel – te veel om te tellen! Zo veel nakomelingen zul je krijgen, had hij gedacht. 'En,' zo vertrouwde hij Sara toe, 'dat heeft God zelf me ingefluisterd.' Typisch Abraham. Altijd weer won zijn vertrouwen het van de twijfel. Maar hoe ver ga je in je vertrouwen? Hoelang blijf je afwachten? Sara vond dat het tijd werd om te handelen. Je kunt het lot of God ook een handje helpen...

'Ik heb een idee,' zei ze tegen Abraham. 'Mijn slavin kan kinderen voor mij krijgen. Als je nou eens met haar naar bed ging...' En zo gebeurde het. Hagar, haar slavin, werd zwanger. Een draagmoeder, zou je nu zeggen. Het bleek meer problemen te geven dan Sara had voorzien. Maar dat weet je niet van tevoren. Kon je bij zo'n besluit maar in de toekomst kijken...

Genesis 15:5-6 en 16:1-4a

Gespreksvragen

- ▶ Ook nu kan het problemen geven als iemand draagmoeder is voor een ander. Hoezo?
- ▶ Zou je later kinderen willen krijgen? Waarom wel of niet?

Gebedsintentie

Heer, U moet het in deze wereld vaak hebben van mensen die u een handje willen helpen. Geef ons daarbij het juiste zicht op wat kan en mag, en help ons de grenzen te zien en te bewaren.

Pesten

Het getreiter van Sara en Hagar loopt uit de hand.

Het was nog wel zo'n goed idee geweest, maar nu... Sara kon Hagar niet uitstaan. Hoe die zwangere trut rondliep met haar dikke buik! Hoe ze keek! 'Ze kijkt op me neer,' dacht Sara, 'en dat alleen omdat zij kinderen kan krijgen en ik niet!' Spijt had ze. Het had zo'n mooi plan geleken. Abraham en zij waren tot nu toe kinderloos gebleven, en daarom had ze voorgesteld dat haar slavin voor haar een kind zou krijgen. Maar ze had niet geweten hoe dat zou voelen – voor haar, en voor Hagar. 'Die slavin doet net of zij de belangrijkste is hier in huis,' dacht Sara, die zich buitengesloten voelde. Oneerlijk was het. Ze voelde een steek van jaloezie. 'Jouw schuld!' zei ze kwaad tegen Abraham en die zei geschrokken: 'Doe jij maar wat je denkt dat goed is. Het is jouw slavin.' En toen begon het gepest: het stiekeme getreiter, de flauwe scheldwoorden en de openlijke vernederingen. Sara liet Hagar voelen wie de macht had. Ze maakte haar het leven zuur, en ze liet het zo ver komen dat Hagar ervandoor ging. Maar de slavin kwam terug. Niet alleen Sara was te ver gegaan, zij zelf ook. In de woestijn was ze tot inzicht gekomen. 'Daar heb ik God gezien,' zei ze. 'Hij is een God die naar mij omziet.' Dat had haar moed gegeven om terug te keren. Later zou ze opnieuw vluchten, met haar zoon Ismaël, want de spanning tussen de twee vrouwen bleef. Ze zou bij die gelegenheid een nieuw bestaan opbouwen.

Overall waar mensen samenleven, liggen jaloezie en ergernis op de loer. Mensen laten elkaar voelen wie er de baas is. Er zijn plagerijen, er wordt gescholden en vernederd. Hoe voorkom je dat je te ver gaat? En hoe ver laat je het komen?

Genesis 25:24-34, 27:1-40

Gespreksvraag

- ▶ Het idee om Hagar een kind te laten krijgen voor haar, was nota bene van Sara zelf gekomen. Hoe kan het dan zo misgaan?
- ▶ Had Abraham niet wat krachtadiger moeten optreden?

Gebedsintentie

Heer, mensen kunnen elkaar het leven zo verschrikkelijk zuur maken. Help ons om met uw liefde en warmte naar de ander te kijken en daarnaar te handelen.

'Dat wil God...'

Abraham ontdekt dat hij zijn zoon niet hoeft te offeren.

Ze zeggen weleens: 'Je moet alles overhebben voor je geloof.' Maar wat betekent dat? Hoe ver ga je? Een belangrijke vraag in een wereld waar slachtoffers vallen in naam van het geloof. Waar ooit een kinderkrustocht was. En waar mensen zich uit overtuiging opofferen als zelfmoordterrorist. Hoe ver ga je? Voor die vraag stond ook Abraham. Hij en Sara hadden op oudere leeftijd eindelijk een zoon gekregen. Ze waren dolgelukkig. Maar in die wereld van toen was het niet ongewoon om je oudste kind te offeren. Als teken van dank. Om te laten zien dat je bereid was om het kostbaarste in je leven aan God of de goden te geven. Ga je daar dan in mee?

Het moet, dacht Abraham. Het moet van God. Daarom ging hij met zijn zoon Isaak op weg naar de offerplaats. Isaak sjouwde het hout. Abraham had vuur bij zich en een mes. De jongen wist nog niet dat zijn leven gevaar liep. Hij vroeg in zijn onschuld waar het lam was om te offeren. 'Daar zorgt God zelf voor,' zei Abraham. Vrome woorden, maar ook eng als je weet wat het plan is... Op de offerplaats wordt de arme jongen vastgebonden. Maar op het moment dat Abraham het mes pakt, beseft hij dat hij God geen dienst bewijst met de dood van zijn zoon. Hij ontdekt een ram, verstrikt in de struiken. Tekenen van God: dit is het offerdier.

Een verhaal uit de Bijbel, maar moslims kennen het uit de Koran. Volgens hun traditie gaat het om Ismaël. Hij is de zoon van Abraham en Hagar. Een verhaal dat laat zien dat God waarde hecht aan gehoorzaamheid en vertrouwen. Maar ook: dat hij niet vraagt om een mensenleven te offeren. Zo ver hoeft je niet te gaan om je geloof te bewijzen.

Genesis 22:1-14

Gespreksvraag

- ▶ Kan God van een mens verlangen dat je een kind aan hem offert?
- ▶ Waarom zijn ook dieroffers later vervangen door het offeren van geld en goederen?

Gebedsintentie

Heer, U vraagt om vertrouwen en gehoorzaamheid. Maak ons duidelijk wanneer we te ver gaan.